

ISO Türkiye İhracat İklimi Endeksi ağustosta 49,1 oldu

► **İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) Türkiye** İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi ağustosta 49,1'e gerileyerek 50,0 eşik değerinin altında kaydedildi.

İSO Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi'nin Ağustos 2023 dönemi sonuçları açıklandı. Endekste eşik değer olan 50,0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamlar ihracat ikliminde iyileşmeye, 50'nin altındaki değerler ise bozulmaya işaret ediyor.

Endeks sonuçlarına göre, temmuz

ayında 50,3 olan endeks, ağustosta 49,1'e gerileyerek 50,0 eşik değerinin altında kaydedildi. Böylece endeks, Türk imalat **sanayi** ihracatçılarının talep ikliminde son yedi aydır ilk kez hafif bir bozulmaya işaret etti. Birçok Avrupa ülkesinde ekonomik aktivitenin gerilemesi, ihracat ikliminde zayıflamaya yol açan temel faktör oldu.

Endeksin kapsamı içerisinde Türk imalat **sanayi** ürünlerinin en çok ihraç edildiği 6 ülkeden 5'i olan Almanya, Birleşik

Krallık, İtalya, Fransa ve İspanya'da üretim ağustos ayında düşüş kaydetti.

Almanya'daki gerileme belirgin düzeyde ve Mayıs 2020'den bu yana en yüksek oranda gerçekleşti. Fransa ve İtalya'da da düşüşler hızlanırken, Birleşik Krallık ve İspanya'da ise büyümeden daralmaya geçildi. İhracattaki yüzde 7'lik payıyla Türk imalatçılarının ikinci en büyük ihracat pazarı olan ABD'de üretim artışı üçüncü çeyrek ortasında da devam etti. Bununla birlikte, söz konusu artış çok ilimli düzeyde ve son altı ayın düşük oranında gerçekleşti.

ORTA DOĞU'NUN BAZI BÖLGELERİNDE AVRUPA'YA KİYASLA DAHA OLUMLU EĞİLİMLER GÖZLENDİ

Orta Doğu'nun bazı bölgelerinde Avrupa'ya kıyasla daha olumlu eğilimler gözlemlendi. Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan ve Katar'da ekonomik aktivite ağustos ayında da güçlü şekilde artmayı sürdürdü.

Diğer bölge ülkelerine bakıldığında ise Mısır ve Lübnan'ın üretiminde düşüş yaşandığı görüldü. Hindistan, Ağustos ayında da büyümenin itici güçlerinden

biri oldu.

Ancak Türkiye'nin imalat **sanayi** ihracatı içindeki payı sadece yüzde 0,5 olan bu ülkenin genel ihracat iklimi üzerindeki etkisi sınırlı kaldı. BRIC ekonomilerinin tamamında ekonomik aktivite artış kaydederken, Rusya'da büyüme son beş ayın en yüksek düzeyine çıktı.

Son anket döneminde üretimdeki en keskin düşüş, Avrupa'nın imalat sektöründe yaşanan zorluklardan etkilenen Çek Cumhuriyeti'nde gerçekleşti. Polonya ve Avusturya'da da imalat **sana-yi** üretimi belirgin düşüşler kaydedildi.

Açıklamada görüşlerine yer verilen S&P Global Market Intelligence Ekonomi Direktörü Andrew Harker, Türk imalatçıları için ihracat ortamının zayıflayabileceğine ilişkin olarak bir önceki ay dile getirdikleri endişelerin ağustosta gerçekleştiğinin görüldüğünü belirtti.

Harker, "Bu dönemde Avrupa yine zayıflığın ana kaynağı olurken, ABD çok sınırlı bir büyüme sağlayabildi. Bu nedenle, Birleşik Arap Emirlikleri ve kısmen de Rusya gibi istisnalar dışında, ana ihracat pazarlarından büyümeye gelen katkı oldukça düşük seyrediyor." açıklamasında bulundu. **JA**

Türkiye İhracat İklimi Endeksi ağustosta 49,1 oldu

İhracat iklimi bozuluyor

■ İstanbul Sanayi Odası (İSO), Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi ağustosta 49,1'e gerileyerek 50,0 eşik değerinin altında kaydedildi.

İSO Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi'nin Ağustos 2023 dönemi sonuçları açıklandı. Endekste eşik değer olan 50,0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamlar ihracat ikliminde iyileşmeye, 50'nin altındaki değerler ise bozulmaya işaret ediyor.

Endeks sonuçlarına göre, temmuz ayında 50,3 olan endeks, ağustosta 49,1'e gerileyerek 50,0 eşik değerinin altında kaydedildi. Böylece endeks, Türk imalat sanayi ihracatçılarının talep ikliminde son yedi aydır ilk kez hafif bir bozulmaya işaret etti. Birçok Avrupa ülkesinde eko-

nomik aktivitenin gerilemesi, ihracat ikliminde zayıflamaya yol açan temel faktör oldu.

Endeksin kapsamı içerisinde Türk imalat sanayi ürünlerinin en çok ihraç edildiği 6 ülkeden 5'i olan Almanya, Birleşik Krallık, İtalya, Fransa ve İspanya'da üretim ağustos ayında düşüş kaydetti. İhracattaki yüzde 7'lik payıyla Türk imalatçıların ikinci en büyük ihracat pazarı olan ABD'de üretim artışı üçüncü çeyrek ortasında da devam etti. Bununla birlikte, söz konusu artış çok ılımlı düzeyde ve son altı ayın en düşük oranında gerçekleşti.

Sürünen üretim TEMMUZDA SIÇRADI!

Yıllık bazda üretimde hızlı artış olsa da aylık serideki zafiyet dikkat çekti. Yılın ilk altı ayında da sanayi üretimi tarafından büyümeye destek gelmemiştir. Yüksek faiz politikası çarkları durdurmaya başladı

Diyarbakır İpek İplik Üretim Tesis'i'nde iplik haline getiriliyor. Foto: AA

EKONOMİ SERVİSİ

SANAYİ üretimi aylık bazda zayıflamaya başladı. TÜİK'in dün açıkladığı Temmuz 2023 sanayi üretim endeksi istatistiklerine göre yıllık bazda üretim yüzde 7.4 artırsa da aylık bazda üretim negatif düzeyde gerçekleşti. Düşüş yüzde 0.4 oldu. Haziran ayında yüzde 1.2'lik bir artış söz konusuydu. TÜİK'in milli gelir verilerine baktığımızda yılın ilk iki çeyreğinde sanayi üretimi ikinci çeyrekte yüzde 2.6 ve ilk çeyrekte de yüzde 0.7 küçüldü. TÜİK sanayi üretim verisi serisine baktığımızda aylık bazda düşüş ve çıkışlar; yıllık bazda ise düşüş noktasında sürünen oranlar söz konusuydu.

ISO İmalat PMI raporlarına baktığımızda temmuz ve ağustosta 50 eşik değeri altında kalınmıştı. Bu imalat sanayi faaliyetlerinde zayıflama anlamına geliyor. Özellikle yeni ekonomi yönetiminin

uyguladığı yükselen faiz ve patlatılan kur politikasına ilaveten gelen zamlar üretici firmaların maliyetlerini hızlı artırdığı için fiyat tutturmalarını zorladı. Bu da sipariş kayıplarına neden oldu.

GIYİMDE SERT DÜŞÜŞ OLDU

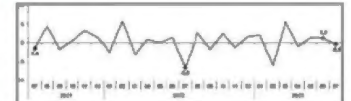
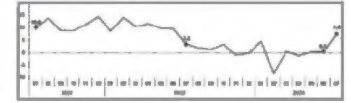
Sanayinin alt sektörleri incelendiğinde, 2023 yılı Temmuz ayında madencilik ve taş ocaklığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 1.7, imalat sanayi sektörü endeksi yüzde 7.4 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 4.1 arttı. Aylık bazda ise madencilik ve taş ocaklığı sektörü endeksi bir önceki aya göre yüzde 10.5 arttı, imalat sanayi sektörü endeksi yüzde 1.4 azaldı ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 3.7 arttı. İmalat tarafında ürün grupları bazında en çok düşen yüzde 2.8 ile dayanıksız tüketim malları üretiminde gerçekleşti. Bunu yüzde 1.5 ile dayanıksız tüketim malları izledi. Alt sektörler bazında incelediğimizde yıllık bazda tektilde yüzde 0.6 düşüş olurken, aylık bazda

büyüme sıfır oldu. Giyim tarafında ise yıllık yüzde 5.6 ve aylık da yüzde 9.9'luk sert küçülmeler meydana geldi. Giyimde son iki aydır zayıflama yaşanırken; kimyasalların ve kimya ürünlerinin imalatında kasımdan bu yana yıllık bazda düşüş var. Bu düşüş son üç ayda çift hanelere erişmiş durumda. Sektörde temmuzda aylık bazda da yüzde 5.1'lik küçülme yaşandı.

KREDİ MALİYETLERİ ARTIYOR

İstanbul Demir ve Demir Dışı Metaller İhracatçıları Birliği (IDDMİB) tarafından hazırlanan "TR-METALEN-DEKS" Türkiye Metal Sanayi İhracat Endeksi ağustos ayı sonuçlarını açıklayan IDDMİB Başkanı Çetin Tecdeleioğlu da çalışmadaki şu bulgulara dikkat çekti: "Endeks bir önceki aya göre miktar ve değer olarak yükseldi. Ağustos ayında daha çok hissedilen pazarlardaki yavaşlamaya rağmen metal sanayi ihracat endeksi büyüme sağladı. Büyümede Türk lirasındaki düzeltmenin etkisi ile verilen daha rekabetçi fiyatların da etkili olduğu belirtildi. Yurt içinde sıkı para politikalarının ka-

demeli olarak sürdürdüğünün belirtildiği endekste, yüksek bir faiz artışı ile kredi faizleri ve maliyetleri de artarken, Türk lirasında sınırlı bir değerlenme yaşandığı kaydedildi. Buna rağmen TL'nin düzeltme sonrası seviyeleri ağustos ayında ihracatı destekledi. Özetle; ihracat pazarlarında yavaşlama sürüyor. Rekabetçi fiyatlar ile miktar endeksinde artış, Türk lirasında düzeltme ile daha rekabetçi fiyatlar. İhracat birim fiyatları üzerinde artan baskı yaşanıyor, küresel fiyatlar düşüyor. Maliyet artışları devam ediyor, rekabetçiliği sınırlıyor. İç siparişlerdeki düşüş sıkılaşma politikalarının sonucu ve finansmana erişim sıkıntısı ihracatı sınırlıyor."

Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi tarafından yayımlanan verilere göre karşılıksız çek adedi Temmuz'da aylık yüzde 85 artarak 18 bin 426 oldu. Artan finansman ihtiyacı nedeniyle çareyi çek yazmakta bulan sanayi sektörü temsilcileri karşılıksız çek oranlarındaki artışın piyasayı nakde döndürdüğünü ve önlem alınmazsa ticaretin durma noktasına geleceği uyarısında bulundu. **Istanbul Sanayi Odası** Başkanı **Erdal Bahçivan**'ın "Finansmana erişim sorununun serbest piyasanın sağlıklı işleyişine dönük riskler yarattığına ilişkin işaretler de artıyor. Karşılıksız çek sayısında Haziran'dan Temmuz'a, yalnızca bir ayda yaşanan astronomik artış, piyasada ödemeler zincirinin giderek daha kırılganlaştığına dönük oldukça endişe verici bir gösterge olmuştur" sözleri piyasaların içerisinde bulunduğu zorlu süreci gözler önüne serdi. *Konya Gündem